

Međunarodna konfederacija sindikata (ITUC) od 2008. godine obilježava 7. listopada kao **Svjetski dan dostojanstvenog rada.**

Svijet je na prekretnici: ili će raskinuti s neuspjelim politikama prošlosti koje su uzrokovale krizu te se približiti pravednijoj, održivoj i prosperitetnijoj budućnosti, ili će se vratiti u nepravde i bijedu prošlosti, uz izglede za sve dubljim siromaštvom i masovnom nezaposlenošću kao trajnim obilježjem naših društava.

Stoga su ove godine tri glavne poruke Svjetskog dana dostojanstvenog rada: Rast i dostojanstveni poslovi, a ne mjere štednje, ključni su za prevladavanje krize i siromaštva; Kvalitetne javne službe ključne su za dostojanstven život i ne smiju biti drastično reducirane u ime fiskalne konsolidacije; i, Financijski sektor mora platiti za štetu koju je prouzročio te mora služiti realnoj ekonomiji i stvarnim ljudskim potrebama.

Što je dostojanstveni rad? Kratko rečeno: rad koji omogućava dobar život. Duže i cjelovitije: rad koji istovremeno sadrži četiri komponente: zapošljavanje, radno-socijalna prava, zaštitu i dijalog, jer sve su četiri komponente potrebne za stvaranje najbolje perspektive za razvoj i socijalni napredak.

Cilj je ove kampanje svijet u kojem ....

- Gospodarski rast i dostojanstvo čovjeka idu *ruku pod ruku*;
- Prava radnika se smatraju temeljem razvoja, ekonomskih, financijskih, trgovinskih i socijalnih politika;
- **Dostojanstveni rad** se ne smatra domenom bogatih zemalja već mogućnošću za održivi razvoj u čitavom svijetu;
- Temeljni radni standardi Međunarodne organizacije rada, kao specijalizirane ustanove UN-a, se poštuju u svakoj zemlji;
- Strategije **dostojanstvenog rada** se razvijaju i provode na nacionalnoj i međunarodnoj razini;
- Javna rasprava se vodi oko odluka koje se donose na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini, te se iste donose uz uključenost direktno pogođenih;
- Poduzeća prepoznaju **dostojanstven rad** kao ključnu komponentu njihovih poslovnih strategija;
- Uvažavanje organizacija civilnog društva iz zemalja u razvoju od strane europskih političara u odnosu na relevantnost **dostojanstvenog rada** kao temeljnog koraka kako bi se ostvario život u dostojanstvu, bolji standardi življenja i mogućnost izbavljenja iz siromaštva;
- **Dostojanstven rad** je shvaćen i prihvaćen kao pravo u zemljama u razvoju kao i u razvijenim zemljama.

Krajnje je vrijeme da počnemo stvarati okruženje za dostojanstveni rad,
jer ...

SVIJET	HRVATSKA
Od početka krize izgubljeno 34 milijuna radnih mjesta	Od početka krize izgubljeno oko 100.000 radnih mjesta; ukupno oko 290.000 nezaposlenih
64 milijuna ljudi gurnuto je u izrazito siromaštvo	Stopa rizika od siromaštva iznosi gotovo 19 % (podaci 2008.)
Polovina svjetske radne snage zarađuje manje od 2 $ dnevno	Gotovo 70.000 radi a ne prima plaću; 2/3 zaposlenih prima plaću manju od prosječne (radnika bez plaća nema u statistici o plaćama!)
88 milijuna mladih ljudi je nezaposleno	Stopa nezaposlenosti mladih je 30%
Do 93% svih radnih mjesta dostupnih mladima su neformalni i nezaštićeni poslovi, s plaćama 44% nižim nego u formalnoj ekonomiji, te nema zaštite i naknada	85% novozaposlenih, zaposleni su po ugovoru na određeno vrijeme, od kojih 75% na ugovore kraće od godinu dana (direktno kršenje ZOR-a!)
Žene u prosjeku zarađuju 12-60% manje od muških kolega	Žene zarađuju 13-20% manje od muških kolega
Žene čine većinu radnika u svijetu koji rade na nepuno radno vrijeme – između 60% i 90%. U Europskoj uniji, 83% radnika na nepuno radno vrijeme čine žene	
Oko 12.3 milijuna ljudi mora prisilno raditi	(nema službenih podataka)
Oko 200 milijuna djece u dobi od 5 do 14 godina ide na posao umjesto u školu	
Više od 2.2 milijuna ljudi umire od posljedica profesionalnih bolesti ili nesreća na radu	38 smrtno stradalih na radnome mjestu i 19.566 ozljeda na radu (2009.)
Minimalna plaća u Sloveniji – 734 eura	Minimalna plaća u Hrvatskoj – 388 eura
	26.521 registrirana tvrtka bez ijednog zaposlenog (tzv. fantomske tvrtke) od kojih 19.000 generira više od 12 mlrd. duga!

Podsjećamo:

- **Ustav Republike Hrvatske, članak 1.:** Republika Hrvatska jedinstvena je i nedjeljiva demokratska i *socijalna država*.

- **Ustav Republike Hrvatske, članak 55.:** Svaki zaposleni ima pravo na zaradu kojom može osigurati sebi i obitelji slobodan i *dostojan život*.

ZAHTJEVI SINDIKATA:
NEKA (KONAČNO) INSTITUCIJE RADE SVOJ POSAO!

1) NEMA NEPLAĆENOG RADA!

2) NEMA ISPLATE PLAĆE BEZ UPLATE OBAVEZNIH DOPRINOSA (sustavom onemogućiti isplatu plaće bez uplaćenog doprinosa)!

3) POVEĆANJE UDJELA MINIMALNE PLAĆE U PROSJEČNOJ (postupno, sa sadašnjih 36% na 50% udjela u prosječnoj plaći, što je i bila intencija Zakona o minimalnoj plaći, 2008. godine, a tada je udio bio 39%!)!

4) MEĐUSOBNO USKLAĐIVANJE I DORADA ZAKONA KOJI ĆE OSIGURATI DOSTOJANSTVO RADA: Zakon o radu (posebice odredbe o pravu na štrajk zbog neisplate plaća, jer kako sada stvari stoje - nesavjesnim poslodavcima omogućeno je 45 dana *slobodnih ruku*, odnosno neplaćanje odrađenog rada radnika, a sindikat smije reagirati industrijskom akcijom tek nakon tog roka,...), Zakon o trgovačkim društvima, Kazneni zakon (posebice vraćanje članka 114: prema kojemu je neisplata plaća kazneno djelo), Zakon o sudskom registru, Stečajni zakon, Ovršni zakon, Zakon o državnom inspektoratu, Zakon o sudovima, Zakon o parničnom postupku, Prekršajni zakon …!

5) JAČANJE INSTITUCIJA NADZORA NAD PROVEDBOM ZAKONA, KOJE SU DUŽNE ODMAH REAGIRATI NA SLUČAJEVE NEPOŠTIVANJA ZAKONA (sada: umjesto poslodavaca i institucija – sve češće radnici podnose zahtjeve za pokretanje stečajnog postupka)!

6) UBRZATI SUDSKO RJEŠAVANJE RADNIH SPOROVA (specijalizacijom sudaca za radne sporove i izmjenom procesnih odredbi na način da instruktivni rok od 6 mjeseci postane obvezujući)!

7) ZAKONODAVNI OKVIR, KAZNENE ODREDBE, MJERE NADZORA I RAD INSTITUCIJA KOJE ĆE RAD U NEFORMALNOJ EKONOMIJI UČINITI NEISPLATIVIM!

8) RATIFIKACIJA REVIDIRANE EUROPSKE SOCIJALNE POVELJE!

9) RATIFIKACIJA KONVENCIJA MOR-a, poglavito: Konvencija 131. o minimalnoj plaći, Konvencija 150. o administraciji rada, Konvencija 151. o radnim odnosima u javnim službama, Konvencija 154. o kolektivnom pregovaranju, Konvencija 156. o radnicima s obiteljskim odgovornostima, Konvencija 172. o radnim uvjetima u hotelima, restoranima i sličnim objektima, Konvencija 173. o zaštiti radničkih potraživanja, Konvencija 183. o zaštiti majčinstva!

10) USVAJANJE NACIONALNOG PROGRAMA DOSTOJANSTVENOG RADA (MOR - RH)!